

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére a Nyílt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések

Árzaszály szerint számítottak. — Nagyobb és többször

hirdetések jutányosan csökkentenek

Bélyeg minden egyes beiktatásnál külön 30 kr.

Nyilttér petit sora: 20 kr.

Nógrád Budapesten.

Káprázatos fényvel, ragyogó szinompáival folyt le június 8-án az a nevezetes államjogi ünnepély, amelyet a törvényhozás és a kormány Magyarország ezer éves fennállásának állami jubileuma gyanánt ő felsége I. Ferenc József apostoli királyunk megkoronázásának 29-ik évforduló napjára rendelt.

Az országnagyok, a megyék és városok bandériumainak hódoló felvonulása, a szent koronának és koronázási jelvényeknek az új országháza való kísérése, az együttes országgyűlés, a millenniumi törvény kihirdetése, a szent korona vissza vitele a Zsigmond kápolnába, az országgyűlés mindkét házának hódoló megjelenése ő felsége a király színe előtt, Szilágyi Dezső képviselőházi elnök remek beszéde a királyhoz és a királyi válasz oly fényes momentumai voltak a dicső napnak, melyekhez hasonlót egy állam sem képes kifejteni. Magyarország őseréje, minden irányban izmosodó hatalma, utánozhatlan ragyogó fénye és pompája, a nemzetiségek jobbainak az állam iránti búsága és ragaszkodása elementáris erővel tört ki s az örömkönyveken kívül egyszersmind jogosulttá tette ama felekől érzéseket, melyek ő felsége eme jelleműségeiben: „Bizalmam az ősi erényben” és: „Egyestült erővel” (viribus unitis) nyerneki áldásos kifejezést.

Az ünnepségek sorozatához vármegyénk is hozzájárult, s ha nemis volt számos és oly szinompás az a banderium, mint a jászoké, a szepesieké, a torontaliaké, a somogyiaké, a szászoké és a pestieké, hanem a figyelmet a nagy emberáradatban mégis felkeltette, s mi nógrádiak lelkesülten szemléltük azt a

kis, de minden ízében szép banderialis csapatot, mely a vármegye czimerével és ősi zászlójával az ünnepségen résztvevő feltűnést keltett a banderialis ruházat, a zászlóvivő Posztóczy Iván, drága ruhába öltözött két csatlósával a délczeg lovasok: Baltik Lajos, Berta Béla, Gellén Dezső, Gellén Kálmán, gr. Forgách Antal, Krasznay Ferenc és Szakall Ferenc. Elismeréssel tartozunk nekik, mert hiszen az az áldozat, az a fáradság, melyet vármegyénk jó hírnevének megtartása végett kifejtettek, nem kicsinyelendő.

Vármegyénk színe java volt jelen a 8-iki felvonuláskor; — a főispánon kívül a tisztikar több tagjai, a megyebizottsági tagok, az értelmi sőt a földmivelő osztály is nagy részben gyönyörködött a ragyogó látványosságokban. Köz- és magánjogi ellenzékünk legtöbbje a tribünökön foglalt várakozó álláspontot.

Vármegyénk gentrijét az ország eme nagy és szent béke ünnepén ott szerettük volna látni a banderiumban; akkor talán dicsekedhettünk volna azzal, hogy a nógrádi banderium volt a legszobosabb és leginpozansabb. No dehát így is el volt, — csak egy szomorú tanulságunk maradt, és az az, hogy a személyes ambíció, a pártszenvédelem, a legszobosabb és leghazafiasabb ünnepélyek harmóniáját is megzavarni kész.

Az államjogi ünnepélynek legkimagaslóbb és legmaradandóbb emléke az a hódoló beszéd volt, amelyet a trónteremben Szilágyi képviselőházi elnök elmondott s a melylyel szeretett királyunkat a könyvezésig meghatotta. A magaslatos pillanat s a magyar génius ezt az erőslelkű embert valóban megihlette, s az

ezrederes nemzet nevében a trón előtt nem siránkozó, nem hízogó és érzogó, hanem az ország millióinak nevében a magyar alkotmány alapján erőt és védelmet ígérő hatalmas beszéddel fejezte be a millenniumi ünnepélyt. De megható volt a királyi válasz is s felkelti a szívekben azt a kimondhatatlan érzést, mely rajongó imádásra készíti a magyar embert nagy királya iránt.

Szilágyi Dezső beszéde ez volt:

Felséges császár és apostoli király!

Legkegyelmesebb urunk!

Huszonkilencedik évfordulója annak, hogy felséged magyar birodalmának országgyűlése örömben és reményben állott a trón előtt és felségedet, mint megkoronázott királyt üdvözölte.

A mai napon hálátel szível jelenünk meg felséged előtt. Megjelentünk, hogy kifejezzük hálás hódolatunkat a ma hatályba lépett törvény szentesítéseért és az abba foglalt királyi nyilatkozatért, melynek viszhangja milliók és milliók hálás szívéből és ajkáról száll föl a trón szímláához.

Az a márvány, amelybe a törvény be lesz véve, elmulhatik; de soha ki nem apad a nemzet szívéből az erkölcsi erőnek az a forrása, amelyet e fejedelmi nyilatkozat fakasztott, amelyből a legkesőbb nemzedékek nagy és nehéz napokban is lelkesedést fognak meríteni.

Felkísértük a koronát is e nagy alkalomra, hogy arra rámutatva, tanubizonyságot tegyünk, hogy az felségedet nemcsak jog szerint illeti meg, fejedelmi erényénél fogva is, amelyekkel a korszakot betöltötte.

Vegye felséged kegyesen hálás hódolatát annak a nemzetnek, amely a koronát és az alkotmányosságot soha elválasztani nem tudta.

Midőn felségedet, oldalán a királynóval, akit e nemzetnek soha nem szűnő halála és kegyetele környez, királyi házuk fenséges tagjainak követte, mint emlékeink és örömeink osztályosát és jóvá törekvéseink vezérét megjelenni láttuk;

TÁRCZA.

EGY KÉNYOR A XVII-IX SZÁZADBAN.

Történeti elbeszélés.

— Irta: Vitéz Mór. —

(Kutató: „Századok”).

(Folytatás.)

Az ablakon keresztül gyenge mécs világot láttak, az egész épületben a legnagyobb csendesség, „hála Istennek nincs semmi baj” szólt meg István. A lovakról leszála a ház ismert folyosójára jöttek, Gyurka ott aludta mély álmát, de István elfogta a fájdalom, mert a szoba ajtaját félig nyitva találta, a szobából pedig gyenge nyzörgés volt hallható, a szobába lépve a kis fiú a bálcsóban aludt, az asszonygyabellije szétzórva, legnagyobb rendetlenségben s asszony nélkül, a szoba egyik szögletében egy megkötözött nő hevert.

„Mi történt itt, hol van az asszony, szólj!” szólj! mivel azonban a leány szíja be volt tömve, nem felelhetett. Dénes oda ugrott, szájából kivette a kendőt, a leány arca kékes, szederjes színt játszott, szájából pedig véres hab ömlött ki.

Szólj! szólj! mi történt!

Midőn a megkötözött cselédleány magához jött, következő felvilágosítást adott: A jó asszonyt elrabolták, az a barát volt a rabló, ki ma délután itt koldélt, de most éjjel nem volt barát ruhájában, csak is alvó ruha volt rajta, de én mégis megismertem ő kelmét, mert birkortam is vele,

igen igen, ő volt a barát, a lárma a szobába rohantam, látva az idegeneket, nagyot sikoltottam, a kutyák először engem, azután pedig a sikoltó nagyesztont költözték meg, s így hurcolták el, most a szobába lépett Horváth szolt, „az a gazember barát nem volt más, mint Claudius, Lesty László legmegbizottabb gazember társa”.

Mogyorossy bizonyos volt benne, hogy nejét Kőpcsénybe hurcolták, mit sem törődve a még mindig öszekötözve levő leánnyal, lóra pattant és Kőpcsény-felé száguldott, s ógóra alig tudta elérni.

Mig Mogyorossy a falu felé haladt, Ulrik sebes vágatva ment Kőpcsény-felé vezető úton.

Mondottuk, hogy a pár nappal esett eső által az út nagyon megromlott, és bár Claudius a legjobb lovakat választotta is ki, mégsem bírtak elég sebesen vágatni, nyugtalanul ült a kocsiiban, mellette feküdt az elájult asszony, Claudius folyvást bízta a kocsiat, hajts! hajts! kétya mert lelélek. Egy kis patakhoz értek, ott az iszappon alig tudtak átgázolni s midőn egy bukkanóba estek a kocsi naggyotzókent, a kocsiiba fekvő ajult asszony a zökkenés által egész testében megmozdult, és mozdulatában könykével a batár üveg tábláját kitörte, az ajtó üvege csörömpölve hullott szét, az üveg csörömpölést a már öket megközelítő lovagok is meghallották, „itt az asszony, ismerem a kocsiat, előre!” kiáltott Ulrik, vad lármaval oda rohantak, először is a fűkő lovak gyeplőszárát kellett megkapni, ami sikerült, a lovak megállottak, a kocsi a bukón levő társával legugrott s vad fűtásnak eredtek, a két futó után rohant a két lovas s néhány másodperc alatt utólérték a ártalmatlanná tették.

Claudius is jónak látta kerekét oldani, de miután ulrik tudta, hogy a rablást Claudius intéste, a hold fényénél pedig a bakon ülők arcát kivethette, hogy azok a Claudiushoz rendelt cimborák egy szánitot, hogy neki a kocsián kell lennie, s azon percében, midőn Claudius kiakart ugrani, már a kinyíló ajtónál volt, a kinyíló férfi felé vágott, az a kardvágástól megtántorodott, lebukott, mi mind egy percz müve volt, a lebukott férfit azonban Ulrik az első percében meg nem ismerő mert hiányzott az ismert csuha, csak is alsó ruha volt rajta. Kegyelmet nem adott, még több csapást mért a fejére. Most már a földön hererő a rimázkodáshoz fogott, az ég ura kegyelmére kérte, ne bántsk, hisz ő csak Lesty László vak eszköze, az asszonyt is nem magának, hanem Lestynek s annak parancsára rablá el.

(Folytatás következik.)

A Bácskában.

Rajzok Irta: Amigó.

I

Mottó: Jazom pia (én részeg vagyok) arany mondas, egy bácskai szerb pap aszónk-latából.

Tisztelt szerkesztő ur! Ön jártas a statisztikában nemde? tehát tudja, hogy az emberiség két részre oszlik: olyanokra a kik isznak, s olyanokra a kik nem isznak. Azt is tudja, hogy a bor aszónkat ad, — tunillik le — az anyaföld föld. S mert modern ember, tudja azt is, hogy a haladás minő fajta állat (a részeg emberről állat, mert négykézláb halad). Ön tudja, hogy egy fle-

midőn azon királyágokból és országokból, a melyekkel felséged uralkodóháza alatt kapcsolatban vagyunk a kormány és számosan a törvényhozó testület köréből ünnepélyeinken jelenlétükkel megiztaltak és barátságos érzelmeiket kifejezték;

midőn a szövetséges és barátságos államok üdvözlőket és jókívánságokat küldöttek és rokonszenvéket nyilváníttak felséged előtt;

lelkünkben fölbrednek a multnak dicsőséges képei és érezzük, hogy erős a király és a nemzet, midőn érzésben és törekvésben egybe van olvadva. Áthátra attól a tudattól, hogy csak a nemzet számíthat hosszú fennmaradására, amely kegyelettel tekint vissza őseire és megszívleli azon nagy tanulságokat, amelyeket a gondviselés irt be történetébe; mi ezeréves fennállásunk megünneplésénél a jövő útjait a mult tapasztalata világával vizsgáljuk meg.

E megünneplésre a koronázás évfordulóját választottuk; király és nemzet e napon egyesültek egy oly törekvésben, amelyben a kettő rendületlenül megmaradva, az egységes magyar állam, annak alkotmányos függetlensége és ősi szabadságai, a magyar nemzet oszthatatlan egysége és a magyar államnak az uralkodóház közösségén alapuló kapcsolata felséged többi királyságaival és országaival beláthatatlan időkre biztosítva van.

Felséges urunk! Mi mindezekben a multból örökölt a jövőben változatlanul fentartandó alapjait láttuk politikánkban. Nem egyszeri megfontolás, nem egy alkotás hozta létre mindezeket; a föllendülés és hanyatlás váltakozó korszakaiban folytonosan működő erőnek és súlyos tapasztalások árán elért tudásuknak eredményei mindezek. Az azok bármelyikétől időről-időre eltérés történt, a királynak bölcsessége és a nemzetnek nyugodt ítéllete fölismerve a trónnak és a hazának elválaszthatatlan érdekeit és sorsát, visszatértek ezekre az alapokra.

Ezen átvörökölt alapoknak fentartása, azok követelményeinek intézményekben minél hibetlenebb megvalósítása és rendíthetetlenül töltete nemcsak törvények által, hanem csak azokhoz fűződő ragaszkodás erejénél fogva is: ez az a feladat, amelyben király és nemzet ama nagy napon egyesültek.

Mint a magyar állam egysége, ép oly sérthetetlen az a történet által szentesített viszony, amely Magyarországot és társországait egy állami közösséggé ösztözi és a társországot alkotmányos különállása, autonóm jogai külön területe és politikai nemzetsége.

Századok tapasztalása mutatja, hogy e földön csak egy erős és egységes állam képes földadatainak megfelelni. Az állam és a politikai nemzet egysége fentartó erő. Sem ez, sem a hazafiság nem követelik a Magyarországon létező különböző nemzetségek elenyészését; amit az megkíván, az

abban áll, hogy hűséggel a magyar állam iránt mindenki törekvése a haza határain belül maradjon és munkájának és érzelmeinek legnemesebb részét mindenki a haza érdekeinek és céljainak szentelje.

Mint a magyar nemzet politikai egysége, époly sérthetetlen faj- és valláskülönbség nélküli egység az egyéni és politikai jogok terén és az igazságos és egyenletes részesedés az állami gondozás jótéteményeiben.

A mult dicsősége és szenvedései, az áldozatok és az elért eredmények házáknak megazentelt földje, és azok a politikai kincsek, a melyek történetünkben föl vannak halmozva, az egész magyar politikai nemzet műve, érdeme és tulajdona, mindazoké akik hű szívvel a haza iránt küzdöttek és szenvedtek.

Amint közös a mult és annak eredményei, úgy mindnyájunkat illetnek a jövő nagy kötelességei és munkája amíg, hazaszeretetnek e földön érdeme lesz.

A történet hagyta hátra ezt a kapcsolatot, amely az uralkodóház közösségén alapul és amely a magyar államot felséged többi országaival összeköti. Századok alatt alakult meg ez a viszony és amidőn egy nagy katasztrófa után Szent István birodalma három darabra szétért, az állam és a nemzet egysége ezen kapcsolat mellett lőn újra összeállítva.

A jelenkor alakulásai mutatják, hogy ezen kapcsolatra ép oly szükség van, mint volt valaha a leltűt századok folyama alatt; mert az az erőnek és a biztoságnak forrása, nagy és maradandó érdekek sikeres védelmének és érvényesítésének biztosítéka a monarchia mindkét államára néve.

Az osztrák-magyar monarchia hatalmát mindkét állam erejéből meríti. Az együttes erő biztosítja számunkra a béke áldásait és adja meg az igazi súlyt a nemzetközi helyzetben. Ezért mindkét állam érdeke az, hogy az osztrák-magyar monarchia ne csak azilárd és erős legyen, de ezt a meggyőződést mindenütt föl is keltsé. Így lesz állása erős és szövetsége értékes. Meghajlunk a mult ezen tanulságai előtt és midőn a jövő feladatait átgondoljuk számot vetünk helyzetünkkel és erőnkkel; önértéssel és vérmességgel és elbizakodás nélkül léptünk át a határon, melyet ünnepelésünk a mult és jövő közé von.

Mi a múltval nemzeteink közösségében és nagy versenyének közepette élünk. Fejlődésben lépett kell velők tartani. Jól tudjuk, megpróbáltatások nagy és nem lankadó erőfeszítések várnak reánk. Politikai és társadalmi kérdések, amelyek másutt máris válságokkal fenyegetnek, nálunk is előtérbe fognak tolni. Mint történetünk eddigi folyamán jövőben is készen állunk elfogadjuk a polgárosodás nemes és megértelt vívmányait; de ragaszkodunk államunk nagy történelmi alapjaihoz és ápolni fo-

gunk minden fentartó erőt, amelyre a mult tapasztalása reámutat.

Ily fentartó erő a ragaszkodás a trónhoz, amely a nemzet minden rétegében őserővel él, amely abból a meggyőződésből fakad, hogy az uralkodóház és a nemzet érdekét és sorsát, a haza és a király iránti hűséget szétválasztani sohasem lehet.

Soha meg ne gyengüljön ez az érzés a szívünkben. Soha el ne homályosodjék ez a tudat elménkben. Maradjon ez a hagyomány minden időn át a királyi családban és a nemzetben egyaránt.

Midőn hódolatunkat a legmélyebb tiszteléssel bemutatjuk, odaadó bizalommal alázatosan kérjük felségedet: legyen vezére törekvéseinknek.

A mindenható különös kegyelmében részesíté a nemzetet, midőn adott egy oly királyt, ki az erők egyesítésének, a lelkesítésnek és móráklésnek hatalmát bírja.

Buzgón imádkozunk a gondviseléshez: vegye továbbra is oltalmába és tartsa meg felségedet a trónon minél hosszabb időn át.

Éljen a király!

A király válasza

Tisztelt Urak, Főrendek és Képviselők!

Kedvelt Híveim!

Örömmel üdvözlöm kedvelt Magyarországom főrendeit és képviselőit itt egybegyűlve s köszönettel fogadva hódolatukat, hálát mondok az isteni gondviselésnek, mely megértem engedte, hogy szeretett magyar nemzetemmel együtt ünnepelhessem a magyar állam ezeréves fennállásának emlékét.

Ritka és megható e történelmi időszakot jelző ünnepély, s midőn az egész ország átérzi annak nagy jelentőségét, emlékezzünk meg mindenekelőtt kegyelettel őseinkről, akiknek bölcsessége az Isten oltalma mellett biztosította az állam eddigi fennállását és merítők a történelemből azon hasznos tanulságot, hogy ezen ország csak akkor volt erős és virágzó, midőn fiai királyukhoz és vallásukhoz hiven ragaszkodva, egymás közt testvériesen egyetértésben éltek; de ellenkezőleg veszedélyek környezték akkor, midőn belső viszályok zűbbszattak élteterejé.

De még arra is utal a történelem, hogy hálának emlékezzék az ország azon szomszédjairól és azon nemzetekről, akik készségesen siettek az ország segítségére, különösen akkor, amidőn több mint százéves, idegen uralomtól való felszabadulásáért küzdött — s emlékezzék meg azon szomszédjairól is, akikkel az országot jó és balsors s őseink bölcsessége összekötötte, alakítva velük azt a monarchiát, amelynek fennállása e he-

zaf, a ki kilencz kirugását a millennárius év tiszteletére egy tizedikkel is megtoldja, hát ez a lozóra néve — haladás. Lesz tehát szives constatalni, hogy jubileumot ülök. Jegyezze föl a história e napot, mert az én világá szülő jövő életem; e napotl számítja ünnepem kezdését.

Tízszor rúgtam kfa kathedrán, 13-szor rugtam be a csapásokban. S érzök keblem búszkeségben dagad, gazdag képzeletem maga előtt látja már, az ötvenedik putot s nincs olyan fásult lélek, melyet ilyen tekintélyes szám föl ne villanyozna.

Déhat nekem nincs is fásult lelkem, igen szeretetreméltó fia vagyok, mindenkit szeretek. Szeretem a bort, és szeretem a dékánomat, csak hogy azt meginni ezt meg megenni szeretném. Végre is az evéssel, nagy igazságtalanság történt. Éva előbb evett az almából s csak később írott Noé, és arcaul csapra az elsőszülötti jogot, az írást nimbuszal vették körül, poézisbe öltöztették, az evést szegénnyé pedig otthagyták a sárban. Egy részeg ember érdekes egy nagyfars ember prózája. (S Szerk.) S hogy a megsértett evést rehabilitáljam, s a minust kiegyenlísem, azért szeretném én az én dékánomat — megenni, ami végre is rám néve nagyobb csapás volna, mint ő reá, mert a milyen megemésztethetlen gondolatok vannak az én dékánomnak, az anyagi része még megemészthetlenebb.

Hát tudják kérem én a Bácskában jártam. Azaz, hogy jártam volna, ha részeg ember egyáltalán járni tudna. Ősz szakuló agastyánoknak szabad binnni őt azt mondják, hogy minden idők legnagyobb ivója Istenben boldogult. Noé apánk nem tudott járni. Azaz, hogy járt, de — rosszal, ő neki szegénynek, a bor Edizonjának jutott a tragikum osztály-

reérül, hogy az özvénizen kellett végig kinlódnia. Keserű vicceket enged meg magának olykor a jó Isten.

Most már ugy-e kíváncsiak valamit a Bácskára is? hát Korszerint kezdem majd a sorrendet. Ergő nem kezdhetek a hölgyeknél, mert a bácskai hölgyek fiatalok, mindig fiatalok. Van ugyan szabályszerűen előlri határa a fiataláguknak, de tetszik tudni — minden szabály alól vannak kivételek, azt mondják legalább a rossz nyelvek.

T. szerkesztő ur! Vannak elmék, melyek néha soká vestegelenek, de néha egy perc alatt századokat lépnek. Ilyen elme az enyém is. Csak hogy még eddig az a bizonyos türelmetlenül várt perc nem köszöntött be. De azért van elég prófétai ihletem s azt jóslom önnek: önök józanok, (ha nem azok, akkor bocssásk meg, nem akartam önöket megsérteni, a jelenlevőknek mindig tisztelet,) józanágukkal akaratlanul a részegség diadalát készítik elő. Vallás lesz még belőled részegség fonságos ideája! s térdre borulok előttem, lelkemet megváltó isteni tan apostola, ki félreismerve Zenta mellett egy kis községben szerbül papolász s magasztos buzgalomában holt részegen állsz föl a szósókra s egy látnok szent áhitatával minden izedben reszketed, rebeged a nagyszerű ígét „Jaszom pia!” (én részeg vagyok).

Részegség! Mégis egy szegény fegyvertelen eszme vagy, vezéred fegyver helyett reverendát visel.

Nos Istennek tiszteletreméltó szolgája a te karodon (vak vezet a világtalant) lépek be, kedves hölgyeink illatos szalonjába, hogy meséljek nekik arról, a mi gyönyörűség Isteannek és embernek: asszonyról és borról.

Bácskában van bőven mindakettőből. A filoxera ott nem bántotta még se az asszonyokat, se a bort, csak hogy az asszonyok, mint mondam, fiatalok, a bor pedig öreg, az asszonyok ajkai picinyek, a kulcsoké pedig széles.

Nem, mintha egyébb különbség bor és asszonyok között nem volna. A borban a római szerint igazság van, az asszonyokban pedig — másvalami. Azaz, hogy van bennök is igazság, de azt nagymama korukra tartogatták — jó lesz az unokáknak. Milyen önfeláldozás! megvonják maguktól, csak hogy gyermekeik gyermekeinek legyen.

Az eszmétársulás a nagymamáktól a nagyapákhoz vezet. A nagyapák gardájában Bácskában veszedelmes járvány tört ki. 80—100 éves emberek megfiatalodnak és kezdenek vágyakozni, nagy rémületére a z... ai anyakönyvek házassági rovatvezetőjének. A gonosz epidémia különösen egy igen szeretetreméltó kedves családot viselt meg rettenetesen, kebeléből három ilyen jeles férfit esett a körülhettelen járványnak áldozatul. Önök sajnálkoznak szegényeken, pedig ha azt hiszik, hogy az ilyen utóirágás nem érdekes, akkor tévednek. Egy füstölő rom mindig érdekesebb egy kialudt romnál, az ilyen, az idők fagyasztó leheletén végig, megmaradt túsmorzsák nagyon pikánsak.

II.

S most, hogy az öreg bor és az öreg vágyakozók apologiáját megirtam, kezdek elérkezni a nyögők, mikor leginkább szeretnék mosolyogni, a kiktől irni akarok, még meg fognak ijedni siránkozó arczomtól.

lyen európai szükség, amelyet őseinktől örökölt, utódainknak sértetlenül főtartani szent kötelességem és akaratom, amint azt mindkét állami saját érdeke is kívánja.

Hő öhajtatásom azért, hogy ezen kapocs iránti érzék ne csak na lazuljon, hanem mindenkor sértetlen maradjon, s hogy ezen érzék és rokonszenv kölcsönös legyen a monarchia mindkét államában s kölcsönös egyszersmind az a tudat is, hogy ezen őszertartozás alapján nemcsak jogai, hanem kötelességei is vannak mindkét félnek, amint ezt egy a pragmatika szankció, valamint az annak kifolyásaként teremtetett mostani közjogi alap is bölcsen elrendeli, amely alapon az egész monarchia, de különösen szeretett Magyarországon oly őrvendetésen fejlődött és fölvirágozott, anélkül, hogy ezáltal veszélyeztetné a magyar állam és a magyar politikai nemzetnek rendületlenül főtartandó egysége s a különféle nemzetiségeknek az egységes állam és a törvények tisztelete mellett fejlődése, valamint azon, a történet s a törvények által szentesített viszony, amely Magyarországot társországaiával, azok külön autonóm jogainak főtartásával összefűzi.

Ezer év az államok életében is hosszú idő. Fényes korszakok mellett sok viszontagság is érte ez idő alatt az országot, nagy katasztrófák következtek, amelyek a nemzet léteét megsemmisüléssel fenyegették. A magyar nemzet lángoló haza- és szabadságszeretete, harci vírtisége s balsorsban tanúsított szívós kitartása, az isteni gondviselés segítségével mindig leküzdötte a veszélyeket, fényes tanúságát adva ekepen életeterejének s államfőtartó képességének.

Ez ünnepélyes pillanatban elismeréssel kell, hogy megemlékezzem a magyar nemzetnek e kiváló tulajdonságairól és hő öhajtatásom, hogy a jövő századok végtelen folyamán a nemzet, egyetértésben a királlyal, mindig az igazi hazaszeretet szövetnéke vezérelje s a béke áldása közepette is higgadt, a körülményeket és létező viszonyokat számbavérvó megfontolással biztosítsa az állami élet nyugodt fejlődését és fölvirágzását.

Mérvadó szerep jut a haza sorsának intézésénél az országgyűlésnek; azért hő öhajtatásom az is, hogy az országgyűlés mind a két Hazának minden egyes tagja is áthatra hivatásból, valamint azon tudattal, hogy ebbeli állásával nemcsak különös jogok, hanem kötelességek is összekötve az ország irányában, mely a törvényhozástól anyagi és szellemi jólétünk gondozását és előmozdítását méltán várja, — szorgalom és hasznos munka által e várakozásnak megfelelően igyekezzék, amely működésben teljesen ősszhangzó támogatásomra és kegyelmemre mindenkor számíthat. S e nemes

feladatot kölcsönös bizalommal és közös erővel teljesítve, valósulni fog a mai ünnepélyes óléshökben hirdetett kegyetes törvényben foglalt azon kijelentés, hogy „szilárd alappai ezek annak az áldásos ősszhangnak, amelynek ereje a jövő századok biztos haladásának is zálogát képezi”.

Adjja az ég, hogy úgy legyen, most és mindenkor!

Losonczi ezredéves diszközgyűlése

A város összes lakossága előre érezte a nagy nap fontosságát. Nemcsak a házaknak kiosztott ünnepi tárgysorozat, de a megelőző este esküszólt általános kivilágítás és a katonai zenekarnak városzerte harsszólt magyar induló még a leg-egyszerűbb emberrel is sejtetni engedték, hogy nerezetes érforduló ünnepére viradánk. Epen azért városházánk díszterme a tisztviselők, tanácsosok és képviselőkön kívül minden rendű közönséggel telt meg. Csakis azok hiányoztak, akik Budapestre mentek a hódoló díszmenet látására; vagy a kiket ez idő szerint valamely betegség akadályozott.

A polgármester a jegyzői kar elen pont 10 órakor jelent meg a gyűlésen, a mikor a városi dalárda rögtön rázendítette a Hymnust, a melyet mindenki felálva s áhítattal hallgatott meg. Ennek bevégezése után helyet foglalva polgármesterünk a következő beszéddel nyitotta meg a gyűlést:

Mélyen tisztelt diszközgyűlés!

Imádkoztunk ezer éves fennállásának emlék-ünnepén a népi által hön szeretett magyar király koronázási évfordulóján, nekem jutott e végtelen szerencse, a mai napra kitűzött diszközgyűlésteket, hálaattal szívvel az isteni gondviselés iránt, ki nekünk a nemzetek életében oly ritka alkalmat megadni engedé s a jövőbe vetett erős hittel és bizalommal, mely e nemzetet a trón iránti tántoríthatlan hűségben, a hűség által megerősített szilárd trónban és hönserdemben gyökerező nemes érzelmével még több ezer éven át fentartani fogja, — ünnepélyesen megnyitóm.

Ünnepet álunk, mélyen tisztelt közgyűlés! nagy és szent ünnepet azon a földön, a melynek hűsök vérvével áztatott teret, ezer esztendő óta termik nekünk a tápláló kenyeret!

Hol van az a hön szív, hol az a magyar ember, ki a hazaszeretet lelkesült örömevel ne buzdulna fel hazafias érzelmében s ne rebegne hálát a magyarok Istenének, hogy a hazát, hönserző Árpád apának nemzetét, a szent Isten koronájával tündöklő apostoli királyok vezérlete alatt, ezer éven keresztül, oly sok viaszly és baleseteken kúrt is megtartotta?

A daló csakak harci zaja megpihent; — de a nemes, a hönserdem lelkesített küzdelem dicsősége, ezer éven multunk alkonyán dicsőségben, boldogító tudatban és lelkesítőn sugárzik felénk, ha látjuk, hogy Európa nagy és dicső nemzeti aralkodó Magyarországot ezer éves ünnepén, mily melegen üdvözik e nemzetet, mily közvetlen bensőséggel köszöntik annak fehélt szellemű, aranyszívű nemzeteire a béke áldását árasztó, népi boldogítására törekvő és nemzetével örömeiben, bánatában együtt érző királyát.

meg álmodni, mikor már ezer napsugár tör át a hálószoza ablakán, milyen jó ábrázolni villanyvilágítás mellett, milyen jó repülni füstölő romokon, lelkesedni muziká felett, milyen jó meg-egyszer körülnézni kupaúrázást előtt!

Holt nyelv az idealizmus s ti fakadó életűs bimbók, mint kalandoztok temetőkhöz? kisértek járnak ott és buskúpú lovagok, frakk és fehér nyakkendő mégis csak kíváncsiabb ideálnak.

Neveltsz kis hamis, miért nevelsz? ug e csak a képzeteled lelkesült ködös álomképekben, de a szíved együtt dobog a letűnő század régdobogásaival, a leheleted együtt rezeg realis korunk zúgó fuvalmaival. A miénk vagy, tu es une de nous. A te ajkadon már nem dalol olympusi szerelem isteni muzsikája, a te szemeidben már nem ragrog klasszikus hönök andalító mámorlata, kebled áther helyett villanyt sziv, te már nem vagy szerelmes te már — flirtelsz.

Tudják kérem mi az a flirtelni? hallottam, hogy Hofrath von Dóczy irt róla egy német újságban, debát Bácskában nem olvasnak német újságot, s nem tudják mi az a Hofrath von Dóczy.

Minden ormon fátylát gyujtani, de gondosan vigyázni, hogy a gesztenye színű szemöldök meg ne perzselődjék minden szemből egy cseppet sajtoini, de a könyörbän okosan egysensúlyt nem veszteni, egy plusra másfél minust adni, hát ez magyarul — flirtelni.

Előfordul pedig ez a szó sok más okos szó társaságában, egy igen szép kötésű szótárban, ugy hívják „bakfi sziv” azaz, hogy azon a helyen,

Ezeréves történelmünk minden szeszesebb eseménye elvonat lelki szemünk előtt, látjuk a magyar feyvereket világra szülő dináziát, látjuk a nemzeti nagyrag és dicsőség, — látjuk a legamomabb idők fájdalmas emlékeit is.

Látjuk a korszakot alkotó diadalt, midőn a haitó szavai szerint, magyar tenger vízében húnny le észak, kelet dél hulló csillaga, de viszont látjuk a szomorú események idejét, midőn imádkoztunk hazánkat a végtel elpusztalással fenyegeti.

Exponát helyzetben három századon keresztül szenvedett a török rabigában a magyar Európa civilizációjáért; de megtartotta „hogy mint a civilizáció véd-bástyája, megtudja semmitleni az ellent, mely Európára tört, — de ezzel ki mutatta állam alkotó erejét is és hönser küzdelem után kivirgta” magának azon helyet, mely őt az európai nemzetek sorában joggal megilleti. Minden küzdelemben arany fonalként hűzódott keresztül fainak lángoló hazaszeretete. De nem is lehet másként. Hisz a magyar anya gyűgyög gyermekeit, már a bölcsőjében a hazaszeretetre tanítja; gyermekének szenge szívében külön oltárt épít a hönserdemnek, melyet aztán az ifjú a férfi lekesedéssel imád.

Az imádkoztunk házként közöni, annak jólétét, fényét dicsőségeit elmondítani, — bár az emberi természet szerinti különböző felfogások különféle utakat választanak is, minden igaz magyar és önzetlen hazafi közös törekvés.

E csél, e törekvés mindnyájunkban egy, — őcünk küzdeleivel azonos s ez a magyar nemzeti állam egysége.

Oly magasztos, oly nemes, oly szent a csél, e törekvés, hogy nem is magyar ember nem is hazafi, a ki annak megvalósítását szíve lelke teljes erejét a hűslelt terén betöltött hivatásával és munkásságával megvalósítani nem törekedik.

A magyarok nagy Isten, ki e hazát ezer éven át megtartotta, ki a hön küzdeleket megáldotta, kinek a magyar nemzet oly kiváltságot népe, kegyelmébe meg-fogja őrizni jövőben is szeretett hazánkat s azon magasztos érzelmekben a melylyel szeretett hazánkat ennek koronás királyát, imádkoztunk királyaszonnyunkat a mindemható különös kegyelmébe ajánlom, ünnepélyes diszközgyűléstket a magyar nemzeti állam második ezer évének küszöbén a haza koronás király és királyné életével ezennel megnyitóm.

A szép beszédet sokszoros eljénzés követte. A diszközgyűlés folytatását térszűke miatt jövőre hoztuk

Losonczi hírek.

Losonc, 1896. június 10.

Június 3-án tartatott a júniushavi képviselő-testületi közgyűlés. Nevezetesebb tárgyai közül az első az, hogy miután a kormány még 8 kereskedelmi és iparkamarát szándékozik létesíteni, városunk azon okból kér egy ílyet, mivel a beszerkezébányai oly tulajdonság vagy terjedelmű hogy e miatt alig képes megfelelni hivatásának. A városunkon keresztül folyó Tugárpaták víze a gácsi posztgyárból kiomló elhízsnált festék által annyira megfertőztetik, hogy e miatt uszod és gőzfürdők több napokra használhatatlanná tétetik. E miatt por van folyamatosan. Ez idő szerint a festék elemzés végett a vegyész szaktörköhöz van küldve; az ítélet meghozatalaig egységes létesült, miszerint az íly festék nappal felartandó és csak is az esti órákban bocsátható a patakba. Igy reménylik hogy reggelig a városban át 8—10

ahol most ez a kedves szótár fekszik, valamikor sziv, érző, szerető sziv dobogott.

Oh ti művésznők! nagymamátok belefűltak egy harmat cseppbe s nektek tajtékos Océánok hullámai arra jők, hogy aranyos kicsi lábaitokat flörtözzék, s hófehér karjaitokat csapkodják.

Oh ti kedves flirtelők, mennyivel jobb uszni, mint álmerülni. Gyöngyögrök vannak ugyan lent, csillogó, szépséges gyöngyök, de ti háziasok vagytok, nem szerettek az ékszer.

És te okos kedves teremtés, ki az idealizmus csödjében a vallást is elárverezve látod vigasztalódj. Műveltek vagytok és felvilágosultak, de a babona a ti modern századrégi keletekben is hízik s vallásoknak leszek ha idealizmusból nem, akkor félelemből. Csak rakd össze kezecskéidet és mond el imádat kicsi Tiborka, a leánykinek egykoron szívedet adod, valóságosodat ki nem fogja kacagni kadost fognak énekelni, misét fognak mondani, mikor mi már rég nem leszünk.

Ni, hogy pityerges pedig Bachusra esküszöm hogy nem vagyok so szerelmes se sentimentális, csak részeg de olyan mint a csap. Jasom pia! De ki fogok józanodni s akkor jaj nektek kikirol még nem irtam. Szerkesztőmnnek igen érzékeny a lelkiismerete s azt mondja hogy ennyi bün elég egy hétre. Hát szegény ne bűnbödjék miattam. Lefekszem most aludni és alszom egy egész hétig mint az a bizonyos fakir. Önök pedig imádkozzanak értem kedves hölgyeim, ha megnyílnak ajkaiuk s a jó Isten meglátja szép fogaikat, őrlni fog

Apostoli áldásom szép fejéikre.

órán keresztül folyván a festék minden ártalom nélkül tova rohan. A tisztviselők a millennium alkalmából egy havi fizetésük megkésztetését kérvén, — ez úgy javaslat végett a tanácshoz utasított; a helyett, hogy maga a város hasonló ügyben számos példa után indulva, maga önként tette volna meg a határozatát. A kis dedóvónó kiállításal egybekötött országos kisdedóvói gyűlés kaprán meghívást — a gyűlésben leendő megjelenhetés céljából részére 30 frt határozott utalványoztatni. A hónap első csütörtökjére marhavási tartásának szükségére észleltetvén, erre nézve a ministeriumhoz az engedély végett kérvény azon hozzáadással határozatott intéztetni, hogy ha valamely csütörtökre ünnep esik, ez esetben a heti vásár ne a következő nap tehát péntekre; hanem az előző nap, vagyis szerdára kérelmeztessek.

Gazdászat.

32434.1/4—896. sz. Földmívelésügyi m. kir. m. Felhívás.

Az állami erdőtiszták gyermekeinek nevelését segélyező alaphoz kiosztandó segélyek ügyében.

A földmívelésügyi m. kir. ministerium szolgálati ügykörébe tartozó állami erdőtiszták gyermekeinek nevelését segélyező alaphoz az 1896.7. tanévre a szabályzat értelmében a segélyek folyó évi július hóban osztatnak ki.

Segélyben részesülhetnek a földmívelésügyi m. kir. ministerium szolgálati ügykörébe tartozó, avagy az államerdőszet szolgálati köréből nyugdíjazott és illetve elhalt erdőtisztoknak nyilvános joggal bíró gymnasiumok — és reáliskolákban, vagy a selmecbányai m. kir. erdészeti akademiában tanuló s illetve ezen tanintézetekben az 1896. évi őszén belépő fiúk gyermekei, illetve árvái; nem különben leányiskolákban, vagy női tanító képezdeknél tanuló s illetve ilyen intézetekben belépő leány gyermekei, illetve árvái abban az esetben, ha a tanulási előmenetelt igazoló bizonyítványaikban a kimutatott osztályzatoknak legalább fele „jó” és „jeles”.

A jelenleg segélyben részesülők is újból folyamodni tartoznak az egy-egy tisztviselőnek nemcsak egy, hanem megokolt esetben kettő, sőt három gyermeke s illetve árvája is kaphat segélyt.

Az évi segélyösszeg a tanév folyamata alatt 10 (tíz) egyenlő havi részletben szolgáltatnak ki. A kiosztandó segélyeknek legalább $\frac{2}{3}$ része fiúknak adatik.

A szülők vagy törvényes gyámok által benyújtandó irásbeli kérvények felszerelendők a szülők illetve árvák vagyonai állapotát feltüntető hatósági bizonyítvánnyal, továbbá a tanulónak a legutóbbi tanévéről nyert bizonyítványával.

Felhívataknak ennél fogva az érdekelt szülők illetve gyámok, hogy segélyben való részesülésért beadni kívánt kérvényeiket legkésőbb folyó évi július hó 8-ig az „állami erdőtiszták gyermekeinek nevelését segélyező alap” bizottságához (Budapest, földmívelésügyi ministerium I. emelet, erdészeti főosztály) annál inkább beküldeni sziveskedjenek, mert később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek. Budapest, 1896. május 14-én.

Színészet.

Azt a jó véleményt, melyet az ez idő szerint itt működő Rakodcaz-féle színtársulatról az első heti néhány előadás után magunknak alkottunk, íme a második hét végén is fenntartjuk és ennek edes örömet adunk ki. Hogy is ne örülünk annak, hogy a vidéki színészetről szóló referálainkban is az igazságot szolgálhatunk és nem kell — talán tévesen felfogott humanizmusból és egyéb tekintetből — az igazságot elhallgatni. — Mielőtt az e héten előadott egyes színművekkel külön-külön foglalkoznánk, szükségesnek találjuk, hogy a múlt héten utolsónak előadott színdarabról Offembach híres operettjéről „Szép Helénáról” is megemlékezzünk. Ez a tellér francia operette, mely annak idején óriási sikert ért el és diadalmasan járta be egész Európát lázba hozva a színházi habítueket, úgy zenében, mint szövegében szerencsés vegyülékét bírja a szellemes és kedves pikantériának és maga azon ötleten, hogy a modern állapotokat a parodisztikus világ, a görög mythologia képeiben ostromozza, annyi eredetiséget, annyi humort rejt magában és a színészek annyi jókedvre és tréfára nyújt alkalmat, hogy valószínűs bűn az ilyen előadást találokkal, durvasággal és oda nem való extemporiálással elrontani. Pedig hányszor tapasztaljuk ezt sajnosan vidéki színészeknél, a kik bohózatból, operettből gyakran cirksusi bohócz komédiát csinálnak.

Örülünk, hogy ezen társulatnál ez nem így van, és annak tagjai tisztán vannak azzal, hogy a szereptudás első kötelessége; a díszes játék pedig legfőbb ereje a színészek, melyekre törekedni kell, mert a tehetség, az isteni adomány, melyet nem lehet elsajátítani, de a szereptudás és az időben ügyes kis jókarrattal és türekléssel minden színész által elérhető.

Vasárnap június 7-én Rónaszéki énekes bohózata „Moltosós csizmadiá” adott elő — ez ebben a Kis Jancsi bálas szerepét Posti kitérőben játszotta végig. Alábbban Pesti a legjobbak egyike kiiben van tehetség és vic comika; mellette Torossy Katica mint helyre való szabaleány tűnt ki játékával, továbbá né alkatiást mutatott be Békés, mint Maler Mátyás csizmadiá mester. Hétfőn jun. 8-án Jókainak 3 felvonásos szomorú játékát „A szegényvári vertanúk” adták elő, milleniumi díszelőadást, ezen előadásban maga az igazgató Ilakodczay Pál is részt vett, a ki mint Szegelyjén török szultán személyesítője, művészi alakításban jellemzte a harcai díszvagyítól hivatelt szenvedélyes hődit, akit a magyar hősök elezant kis csapatja feltartoztatja diadalútjában és mely darabolni merészel azon óriási toleróval, melyet a hatalmas török császár vezetnyelt. Különösen remek részlet volt a haldoklás jelenete. Mellette Morvay mint Zelny Miklós, Rajz, mint Selmi Pesti mint Nachin, Békés mint Csáky; a nők közül pedig Tuboly mint Mária, Bera Paula mint Anna váltak ki szép játékaikkal.

Kedden jun. 9-én előadásra került Strauss ismeretes operettje a „Czigánybőr”. Ez az előadás a legsikerültebbek egyike volt, úgy az alakításban mint a zenei előadás tekintetében, és a közönség pompásan mulatott. A férfiak közül ki kell emelnünk Ferenczit mint Zsupjánt Postit (Gróf Carnero), és Tordait mint Barinkay Sándort, ki kellemesen énekel. A siker összhangza azonban a bütykösök illert meg. Különösen Anday Blankát, ki Saffi czigányleány alakításában oly jelesen játszott és anekelt hogy semmi kivánni valót nem hagyott hátra és a közönség által több ízben kitüntető tapsban részesült. Ugyancsak szép játszott és énekel Torossy Katica, mint Arzina és Aimer Ilka mint Cypra czigányasszony és jeles játékokat színtén sürü tapasztalban részesültek. Szerdán jun. 10-én ifj. Dumas Sándor 5 felvonásos színműve „Gauthier Margit a kamélias hölgy” adott elő. A czimszereben Bera Paula játszott díszes tőrökkel és benső megindító játékaival nagy hatást ért is el.

Csütörtökön f. hó 11-én „A kis bőrcsög” című bohózat került színpadra. A darabban a kis számban megjelent közönség igen jól mulatott, és az egyes szereplők a közönség részvételére dacára is kedvvel játszottak meg szerepeiket Simonette (Torossy Katica) és Noemi (Anday Blanka) éneke kifogástalan volt. Pénteken f. hó 12-én Ohnet a Vagyáros című színműve került színpadra sikerült előadásban.

Színházi műsor. Ma vasárnap, június 14-én először: Gyerekasszony (Ilakodczay Józsefnek a népszínházban tett színi adott népszínműve). Hétfőn népes előadásban, felárakkal A molnár és gyermeke. Kedden, a bérlet keldetűl Shakespeare remeke a „Venczei Kalmár” került színpadra, meg pedig dísz kiállításban. Rakodczaynak a Shakespeare darabokhoz saját kiállítás van s ezért mindenütt telt ház és nagy érdeklődéssel kultiválja azokat. Shylok szerepében pedig Rakodczay mindenütt nagy sikort aratott. Szerdán Gasparone ez a szép zenéje operette adatik a főszerepekben Anday Blanka, Torossy Katica és Földváryval. Csütörtökön jun. 18-án Szendermann híres vígjátéka a Pillangó Csata kerül színpadra. Pénteken jun. 19-én A falu rossza. Szombaton először A királyfi drágaborsa című francia operett fogjuk hallani. A czimszerep Torossy Katicának pompás alakítása, de Anday Blankának és Torossynak is jó szerepük a darabban.

Irodalom.

A honfoglalás ezredik évében megjelenő vármegyei monographiáknak a száma egy hatalmas munkával szaporodott. Előttünk fekszik két vastok kötet: „Tolnavármegye az őskorszaktól a honfoglalásig”, melyet Wosinszky Mór hírnemes régészünk, a magyar tud. akadémiá orsz. bizottságának tagja stb. irt meg. A munka nem egyszerű „Monographia”, hanem tudományos belbecselel bíró s általános régészeti munka.

A munka első kötete a kő- és bronzkorszakot tartalmazza.

A második kötetet a kelták, romaiak s a népvándorlások korszakát, az úgynevezett vaskort tartalmazza.

A monografia oly általános érdekű munka, melyet minden művelt ember, ki egy kis fogalmat akar magának szerezni Magyarország őskorszakáról, mint régészeti kézimunkát fog használni.

Hírek és különfélék.

Daniel László főispán ma székvárosunkba érkezett. Holnap a közigazgatási bizottság ülésén elnököl.

Madách Emlékei vallás és közoktatásügyi osztály tanácsosa s czimzetes miniszteri tanácsos, gyengélkedő állapota miatt legközelebb nyugalmába vonul a csesztői birtokára jótt.

Kinevezés. A m. kir. Pénzügyminiszter a b-gyarmati pénzügyigazgatósághoz Hedry Pál pénzügyi titkár — pénzügyigazgató-helyettesé nevezte ki. A kinevezés a pénzügy igazgatóság egyik jeles tisztviselőjét léptette elő. Összinté szívóbb gratulálunk a jól kiérdemelt előléptetéshez.

Athelyezés. A debreczeni kir. ítélő tábla elnöke Kvassay Gyula b-gyarmati kir. törvényszéki joggyakorlókot a debreczeni kir. ítélő tábla kerületébe való áthelyezéssel segély díjas joggyakorlókra nevezte ki és szolgálatára a zilahai kir. törvényszékhez osztotta be.

Gyászhir. Megrendítő halálessétől kelt megemlékezzünk. Dr. Hermann Károly vármegyénk

főszármvőjének fiatal neje szül. Szerény Margit péntekről szombatra eső éjszakán elhunyt. A súlyos baj már korábbról támadta meg, de szerető családja, közöttük három kis gyermeke erősen bizott abban, hogy fiatal szervezete meg fog küzdeni a bajjal. Ez azonban erősebbnek bizonyult, a szervezet megtört s az élet lángja kialudt — hangtalan úrt és vigasztalhatlan fájdalmat hagyva maga után. Szerető gondos anyja, kiváló feleség, derék magyarasszony hunyt el benne s elhunyt örök gyászt borított fejére s kicsiny árváira (Sándor, Margit és Adámra) s mindazokra, akik szerették. Temetése hétfőn d.-u. lesz.

Kitüntetés. Alig egy éve van körünkben Baltik Erigyes a dunánonnani ev. egyházközsélet érdemes püspöke, — mégis itt Nógrádban méltatták azt a böcs magaviseletét, amelyet a magyar állam érdekében a tót nemzetiségi izgatók ellenében Liptó-Szentmiklóson kifejtett. De nemcsak ezen ödvös politikai, hanem különösen áldásos papi működése is arra készítette a nógrádi kormányzatot, hogy az érdemes püspök kitüntetése végett ebben a millenári évben felterjesztést tegyen. Örömmel regisztráljuk, Öfelesége Baltik Erigyes püspök ur ömeltóságát s balassa-gyarmati lelkész a II-ik osztályú vaskorona renddel tüntette ki. Mint értesültünk ebből az alkalomból nagy óvációkra készülnek, mit, hogy jó egészségben kiálljon a püspök ur szívből kívánjuk. Ugyancsak mindnyájban méltónak találjuk azt a kitüntetést is mely Borbély Lajost, a rimamurány-Salgótarjáni vasműrészvénytársaság munkás vezérigazgatóját érte, aki a millenári év alkalmából közhasznú tevékenységeit a III-ik osztályú vaskorona renddel jutalmaztatott.

Mult lapunkban a Laszkary Gyula és Simonyi Dénes között lefolyt párbajról dhajtottunk megemlékezni, de arról szándékosan hallgattunk és pedig személyes tekintetből. Minthogy azonban a párbajhir a többi lapokban is megjelent, nincs ok arra, hogy az ügyet hallgatással mellőzzük, de sőt nem zárkozhattunk el attól sem, hogy arról nézetünk néhány szóban ne nyilvánítsunk. Az ügy lefolyását és előzményeit ismerve, kettőt kell constatálnunk és pedig 1-ször azt, hogy a legutóbbi közgyűlésen a széksértés fölött lezajlott vitában Laszkary Gyula biz. tag volt az, aki — a személyes vonatkozások teljes elhallgatásával — a kérdés felől a legtárgyalosabban nyilatkozott s 2-ször azt, hogy a midőn mindamellett kihívásban részesült, ez vagy annyit jelent, hogy vármegyénkben már annyira elfajultak a viszonyok, hogy az egyéni méltóság és joguralom tiszteletben tartásának mellőzésevel az erőszak veszi át az uralmat, vagy annyit, hogy találkozik olyan, aki a saját ügyének nyilvános s arra hivatott forum előtt történt tárgyalásánál maga is részt vesz, a nyilvános kritikában személyes sértéseket lát nemcsak, hanem maga is támad és sért. Azt hisszük, hogy a két eset közül az utóbbi áll s lehetetlen fel nem tennünk az ellenzék józan elemeiről, hogy e fellépést a legelősebben elítéljük; az elítélés elmaradása bizonyára csak kíméletből történt meg.

Hymen. Göbl Arnold, a „Gedeon és Göbl” b-gyarmati vaskerekedő czég egyik tagja jun. 7-én jegyezte el Mohácsy Jolán kisasszonyt, Mohácsy József b-gyarmati lakos szép és kedves leányát. — Székely Gyula, szakali kőregyéd folyó hó 7-én jegyezte el Léczon, Kalmár Béla ottani földbirtokos kedves leányát, Ilonkát. — Reich Frigyes vasuti hivatalnokjegyezte Ipoly-baloghi Susitaky Jakab földbirtokos kedveleányát Katicát.

A Nógrád-Honti Ellenzék jun. 11-iki számában a „helyzetéről” írva a 67-iki kiegyezés ellen foglal állás: s a közigazgatási és personal unió mellett lép a porondra. Mit mond ehhez a pártvezér?

„Rituális vérvád”. Multkori számunkban a „Nógrád Honti Ellenzék”-ben e czim alatt megjelent cikkré vonatkozólag megmondottak nézetünk. Ha már foglalkozunk e tárgyval, említésre méltónak tartjuk még a következőket: a mint értesültünk, a berezeli rituális vérváddal már hetekkel ezelőtt foglalkozott a „Magyar Allam” és a Pozsonyban megjelenő „Grenzboten”. A fővárosi lapok azonban nem tartották ezeket megbízható forrásoknak s az Otthon Clubb kiküldötte egy megbízottját Nógrád Berczelre, hogy tüzetes információt szerezzen be. Jellemző tehát, hogy e „szentáczós” hírrel a „Magyar Allamon” kívül egy fővárosi lap sem foglalkozott. Arról is értesültünk, hogy a fővárosi lapok itteni tudósítói szintén beküldötték a „Nógrád Honti Ellenzék”-ben

megjelent cikket, és még egy betűre sem méltatták ezt. A mint berzelgi lakosok beszéltek, a kis fiuk 7 és 8 évesek és egy másodán tanította volna őket be az ismert mesére. A másodán most meg van ijedve, hogy a fiuk elárulták őt, és fél méltó megbüntetésé miatt. A szenzációs cikk beküldőjének is valószínűleg kellemetlensége lesz, mert a váddal gyanúsítottak, mint hallatszik, sajtotpért fognak ellene indítani. A „Nógrád Honti Ellenzék” némely előfizetője állítólag visszaküldötte a kiadóhivatalnak a lapot, valamint egyik elárulója is lemondott a lap további elárulásától.

Anyakönyvvezetők. Nógrádvármegyében a lónyabányai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvéző helyettesé Vítális Gusztáv postamestert, a rap-pibei Springer Béla segédjegyzőt, a csécszei Zimányi János postamestert, az ecsegibei Szmetana Aladár gyógyszerészt, a mátra-szőlősi Lőrincz József községi bírót, a mátraverebélyi Csontos József segédjegyzőt nevezte ki a belügyi miniszter és valamennyit a házasági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésben való közreműködéssel is megbírtá.

Hontvármegye baderinuma ha nem is volt számára nézve nagy, mert abban csakis 9-en vettek részt, de elég jó benyomást keltett a június 8-iki dísz találkozás alkalmával. A banderium vezetője volt: Ivánka László, tagjai ifj. Forster Gyula, ifj. Lucsembacher Pál, br. Nráry Altonz, Podhorazky László, Sántha Béla, Soltész István, Somogyi Béla és Totovics Kálmán. Sántha Bélaival az a malőr történt, hogy a lova a Vörösmén megbokrosodott, majd vadul száguldozott neki a nagy néptömegnek. Sántha azonban megfékezte a hatalmas ment a beállította a sorba.

Millennium a börtönben. A magyar igazságügyi kormányzat bölcs intézkedésének tekinthető, hogy a fegyházak és börtönök szerencsétlen lakói lelki épüléséről gondoskodott. Így a b.-gyarmati törvényszéki és kerületi fegyházban is el van rendezve, hogy a foglyok rendszeres oktatásban részesüljenek. Ezt az oktatást szerény díjazás

mellett Wágner István, kir. tanfelügyelői tollnok teljesíti és pedig oly sikerrel, hogy a foglyok jun. 7-én fényes vizsgát tettek le nemcsak az olvasás és írásból, de a haladottabbak a számtan, földrajz és történelemből is. Ez a szép előhaladás arra készítette Wágner Istvánt, hogy jun. 8-án millenáris ünnepélyt rendezzen a fegyházban. Ez az ünnepély lélekemésítő hangulataban folyt le a fegyház tágas udvarán, mely Pokorny Gusztáv érdemes-fogházfelügyelő által zászlókkal díszített fel. A „Hymnus” elneklése után Wágner István szép beszédet tartott, megemlékezve a honfoglalásról, az ország fontosabb történelmi eseményeiről, melyek a bűnbánó és magabiztálló foglyokat a könyezőség meghatótták.

Vizsárok vizsgák. A b.-gyarmati községi fiú- és leány polgári iskolában az évről vizsárok holnap, jun. 15-én veszik kezdetüket, az állami elemiben szintén 15-én, a nemzetiben jun. hó 18-án, az izr. iskolában pedig jun. 21-én.

Kérem a t. közönséghez. A Budapestre szülő levelezéseket a hiányos címzés miatt még mindig nem lehet a kellő gyorsasággal kézbesíteni, mert a címíratban a t. közönség többnyire csak az utcát és a házszámot tünteti ki, holott ha a közigazgatási kerületet és lehetőleg az emelet, ajtószámot is feljegyeznék, a levelezések kézbesítését is meggyorsítanák és a postai közegek teendőit is megkönnyítenék. Az utazó alkalmazottak — ugyanis — a Budapestre érkező mozgó- és kálauzposták közvetített összes levelezéseket utköben közigazgatási kerületek szerint rendezik oly czélból, hogy a kézbesítéssel oglalkozó székesfővárosi postahivatalok a rendezett levelezéseket a közigazgatási kerületekben alakított levélhordói kerületek szerint gyorsan szétoszthassák. Ha a levelezés hiányos, az utazó postai alkalmazottak, nemkülönben a kézbesítő postahivatalok feladatukat a kellő időre megoldani nem képesek és ennél fogva kellő időre a levelek sem kézbesíthetők. Ujból felkérem tehát a t. közönséget, hogy a

saját érdekében a leveleket gyorsabb kézbesíthetése s a postai alkalmazottak amugy is terhes szolgálatának megkönnyítése végett a Budapestre szülő levelezések címíratában az utca és házszámot kívül a közigazgatási kerületet (I—X-ig) és lehetőleg az emelet és ajtószámát is kiírni sziveskedjék. Budapest, 1896. május hó 28-án Dür, s. k.

Népmozgalmi adatok. A balassa-gyarmati anyakönyvi kerületbe 1896. évi május hó 10-től június hó 9-ig bejegyzetett 20 születési eset; ezek közül 7 törvényes és 1 törvénytelen fiú, 11 leány ezek közül 9 törvényes és 2 törvénytelen. Halva született 1 fiú. Meghalt 7 éven alól 2 fiú és 3 leány 7 éven felül 7 férfi és 3 nő, halva született 1 fiú összesen 16. Házasság 8 kötött.

Az „Egyetértés” folyó évi, május hó 24-én (pünkösd vasárnapján) megjelent számának „Köszegazdaság” rovatának „Kereskedelem és Tőzsze” fejezetében olvastuk ezen közleményt:

A törlesztéses kölcsönök ma már igen fontos „tenyészői gazdasági életünknek a melynek kiált a mezőgazdaságban „nagyon fontos szerep jutott osztályrészül. Fontos „szerepüket azonban csak úgy tölthetik be áldásosan, ha ilyenek fölírletét a viszonyok és körülmények kellőképen igazolják, továbbá, ha meggyorsítják a szükséges gondossággal az előirgázattal járnak el. Az „Ingatlan-és Jelzálog Forgalmi-Intézet (Budapest, Váci-körút 39. sz.) egyike azon vállalatoknak, mely a viszonyokhoz mérten a legzárlelőbb alapon dolgozza és kiterjedt összeköttetésekkel rendelkezve, ingatlankokra ilyen törlesztéses kölcsönök kieszakölését legmegbízhatóbb és legelőnyösebb módon képes fogantatosítani, már annyival inkább, mivel úrlétköre kizárólag az ilyen tranzakciókra van berendezve.

FELILOS SZERKESZTŐ: HORVÁTH DÁNÓ.
FŐMUNKATÁRS: DR. KOSZÁCKY ARVOLD.

110. 4—4

MEGHÍVÓ.

A b.-gyarmati könyvnyomda részvény-társulat B.-Gyarmaton, a Balassa-vendéglő emeleti termében 1896. évi július hó 5-ik napján d. u. 3 órakor a felügyelő bizottság kívánságára tartandó

rendkívüli közgyűlésre.**TÁRGY:**

1. Az ügyvivő igazgatónak állásától való felmentése és helyébe új ügyvivő igazgató választása.
2. A lemondott 4 igazgatósági tag helyének új választás utáni betöltése.
3. A felügyelő bizottságnak 2 évre való megválasztása.
4. A felügyelő bizottság és a közgyűlés által kiküldött számvizsgáló bizottság kiküldetéséről szóló jelentés megtétele.

Kelt B.-Gyarmaton, 1896. június hó 10-én.

Nagy Iván, elnök.

181 62 — 61

Részletfizetésre is!

Ki olesón akarja butorszükségletét fedezni, az forduljon
Schönfeld Miksa,
helybeli asztalos, kárpitos és esztergályos butorgyáros-hoz, ki e szakmába vágót, jó minőségben, a legutányosabb áron és kedvező feltételek mellett szállít.

Részletfizetésre is!**HASZONBÉRBE ADOM**

Ipoly-Kiskérben fekvő 270 hold (1200□) kiterjedésű

BIRTOKOMAT.

Értekezhetni velem **Jobbágyin**

112. 3—3.

u. p. **Apcz.****REICH FÜLÖP.**

Gyönyörű minták magánverőknek legyen és bérmentve. Dús tartalmu mintakönyvek, a melynek eddig még senki sem volt, azoknak bérmentlenül megküldetnek.

Szövetek öltönyöknek.

Peruvia és Dorking a magyar papáknak, előírás szerinti szövetek a kir. tisztviselők, hadasfianak, tisztek, tornászok egyenruhájuk, liberálak, billard és játék asztalokhoz való szövetek, kecskálthuzatok, őr- és női-lodenek, bőrgyapozatok, mosésszövetek, uti paladok 4—14 frt.ig, valamint Szabó-kellékek u. m. uj. bélések, gombok, tűk, csizmák stb. — Jutányos, tisztességes gyapjárak nem pedig olcsó rongyok, melyek a szabó munkájára sem érdemesek, ajánl 29 30—18

JOH. STIKAROFKY Brönn,

az osztrák posztolipar központja, fél millió frt. raktár.

→ KÜLDÉMENYEK CSAK UTÁNVÉTEL. ←

INGYENLEZTETÉS! Ugyanők és házak. „Stikarofsky védjegye” alatt hamis, sokkal rosszabb szövetek születtek a verőket levetni vezetni. Ezemel tudomására adom a t. verőknek, hogy én ilyen embereknek, semmi szin alatt szövetet nem árulok.

Legjobb minőségű**TEJ**

literenként 6 krért naponta

házhöz hordva kapható:

STREISINGER ALBERT,

pusztá-podlursányi gazdaságából.

116. 2—3.

FEHÉR MIKLÓS gépgyáros

árusítja a magy. kir. államvasutak gépgyára új gőzgépeit.

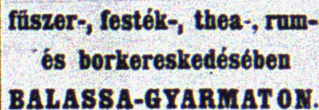
A vételárba elfogadok, becserelek régi gépeket is, a vételár többi része pedi: fizethető több évre terjedő részletekben is. Kaphatók nálam **COMPOUND-GŐZGÉPEK** is, s mindennemű **GEPAKMATRÉSEK** és az összes kisebb gazdasági gépek, melyek közül a „KALA-DRILL” ez idő szerint a legjobb rendszerű és legjobb sorvetőgép. — Gyáramban elfogadok javításra mindennemű gépet, azokat be is cserelem, vagy megveszem s kaphatók nálam teljesen kijavított **régi gépek is olcsó áron.** — A **TRIEUR**-ök (konkolyozók)-ból igen nagy készletem lévén, azokat **feláram adom.** — Raktáramban állandó gazdaság kiállítás van mindennemű egyéb gépekből is. Sziveskedjenek raktáramat és gyáramat minél többen meglátogatni. — Idei képes nagy árjegyzéket kívánatra megküldöm bárkinek ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS gépgyáros.

Iroda, gyár és raktár: Budapest, IX., Üllői-út 23.

Sürgönyestű: Fehér, Kételek, Budapest.

114. 3—4.

Núggetkereskedő (Kossuth-tér.)

121 1-2

112. 1-8.

120 1-1

Czibulva László, alispán.

B. Gyarmaton: Benk János, Csorvayné György, Kőnfürer Lajos, Felszaburg Tivadar, Hummer Mihály, Kanitz Olga, Somogyi Károly, Vilmos Gyula, Winter Armin, Stora Sándor, Ipoly Zsigmond, Dombó Károly, Trautwein Daniel, Salgó-Tarjánban: Bók Eszter, Friedmann János, Grossberger Miksa, Grossmann Ignác, Huber Gusztáv, Kéry David, Majnár János, Mészáros Gábor, Okolicsányi László, Székely Antal, Szilvási József, Kahn János, Kiss István, Keszegyházi Dezső Sándor, Füvetes János, Engel J.

115, 2-2.

Ajánlatok f. é. június 20-ig a bányajárazgatósághoz Salgó-Tarjánba intézendők.

„COLUMBIA” Nagyobb szervezőgépek, szeszkavágók, repülőgépek, helikopterek, motorok, daruk, örd-malmok.

Egyetemes acél-ekék 2 és 3 rasu ekék

és minden egyéb

Einleitung